

stillet under Nr. 29. Den Indvending, som er gjort, at det ikke er rigtigt at nævne enkelte Forbrydelser og ikke at nævne alle, naar man overhoved nævner nogen, tror jeg ikke har nogen væsentlig Bægt; thi man har jo i den Henseende i Straffeloven flere Exempler paa, at man søger at specificere Forbrydelsen, uden dermed at have udtømt hele det Begreb, man ønsker at fremstille. Man fremhæver enkelte Ting, som man, idet man redigerer Bestemmelsen saaledes, tillægger en særlig Bægt, og man har ved Redactioner af dette Forslag tillagt de Forbrydelser, her nævnes, Forræderi, Oprør og Antastelse af Rigsdagens Sikkerhed og Frihed, en saadan Bægt, at man ønsker, at de særlig skulde fremhæves, hvorved hele den øvrige Klasse af Forbrydelser ingenlunde er udelukket. Forbrydelser imod Kongen ligge jo i Udtrykkene: „Forræderi“ og „Oprør“, saaledes, at der altsaa ikke behøves noget Overligere derom. Jeg sætter megen Pris paa Forslaget under Nr. 29 netop overfor den mange Steder herskende falske Opfattelse af Omraadet for den ubetingede militære Disciplin. I den Henseende raader en fast Opfattelse mange Steder jo almindelig. Den Diskussion, som her er ført derom, tror jeg ogsaa vil have nogen Betydning i den Henseende, men det vil dog være af Bigtighed, at den netop udtrykkes i en Lov som denne, der særlig skal gjøres bekendt for Soldaterne. Jeg skal altsaa tillade mig at anbefale Endringsforslaget under Nr. 29, medens jeg ikke kan tilraade Forslaget under Nr. 30 med det dertil hørende Forslag om en ny Paragraf i 9de Kapitel.

Vajer: Jeg skulde ikke have fremdraget et saadant Exempel som det ærede Medlem tilhøre (Boisen), dersom han ikke havde gjort det, idet han nævnte Batterier udenfor Rigsdagens Binduer, thi jeg tror, at det er og bliver Tankeexperiment; men siden Exemplet er fremdraget, maa jeg bruge det, for dermed at godtgjøre, at jeg tror, at Straffskylden kommer til at fremtræde paa forskellige Udspundter for de forskellige. Lad os antage, at en Batterichef fik et saadant Overblik som at høre et Batteri op her udenfor og rette det her imod Binduerne, saa er han forpligtet til at negte det; men dersom han ikke negter at høre Batteriet op her udenfor, ere Folkene forpligtede til at lyde i det Dieblis, de ikke vide, hvad der tilsigtes, og først i det Dieblis, det bliver klart, hvad Batterichefens Befaling tilsigter, ere de forpligtede til at negte Lydighed. Men jeg tror, at der er stor Fare ved at stemme for et Endringsforslag som det under Nr. 29, hvor man nævner Antastelse af Rigsdagens Sikkerhed og Frihed, hvorved sigtes til Bestemmelsen i Grundloven, og saa gjør en Undtagelse; thi det stiller sig for mig saaledes, at man derved kan komme til at træde Grundlovsbestemmelsen for nær, og i den Hense-

ende maa jeg fastholde overfor det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad), at Grundlovsbestemmelsen er ubetinget; og hvis han siger, at jeg har fortolket den for strengt, tror jeg ikke, at det er Tilfældet; det er en overordentlig streng Bestemmelse, men den staar ogsaa nærmest som en Advarsel, for at vise, hvor utrænelig Rigsdagen skal være, fordi dens Utrænelighed er et Tegns paa selve Folkefrihedens Utrænelighed. Men jeg skal dog gjøre det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Nimestad) en Indrømmelse, idet jeg nemlig mener, at dette Grundlovsbuds Ubetingethed nærmest kun finder Sted i formel Henseende; thi jeg tror, at hvis et saadant Tilfælde — hvad jeg anser for umuligt — skulde komme til at foreligge i Praxis, saa vil Forholdet altid blive afgjort i det enkelte Tilfælde efter de almindelige kriminalistiske Regler; og, som jeg udtalte før, tale vi her om Dieblis, da selve Forfatningen staar paa Spil, og da afhænger det jo af, om Revolutionen eller Statskoupet, hvad det nu er, lykkes eller ikke. Jeg tror derfor, at man ikke kan være streng nok i dette Forhold og ikke kan holde stærkt nok paa, at hver enkelt Bestemmelse i Grundloven kommer til sin Gyldighed ogsaa for saa vidt, der er Tale om de militære Forhold. Jeg tror med det Samme herved at have svaret det ærede Medlem for Svendborg Amts 2den Valgkreds (Stenbæk), hvis Udtalelser jeg i øvrigt glædede mig meget over, saa meget mere, som han netop udtalte, hvad jeg havde glemmt før, nemlig Bigtigheden af at faae den størst mulige Sikkerhed for, at de Militære virkelig ikke kunne komme til at overse dette Bud. Naar denne Grundlovsbestemmelse bliver optagen i Straffeloven, som bliver Gjenstand for Undervisning i alle militære Skoler fra nederst til øverst, saa vil den ikke kunne overses, hvorimod jeg selv har den Erfaring fra en naaig Tjenestetid, at der ellers er Mange, som ikke komme til at høre den. Ligeoverfor den høitærede Krigs- og Marineminister, som fandt, at der ikke var den fjerneste Anledning til at indføre Grundlovsbestemmelsen her, kan jeg henholde mig til, hvad jeg netop yttrede, og skal kun tilføje, at det netop er et humant Hensyn, som man gjør gjældende i den Henseende, idet man ellers let kan blive for streng; da, som det forstaar sig, Grundlovens Bud staar fast i ethvert Tilfælde, hvad enten vort Forslag vedtages eller ikke, er det netop for at undgaa, at Nogen kan være uvidende om dette Bud, at det er af Bigtighed at holde paa, at det bliver optaget her. Den meget ærede Minister brugte et Udtryk, som jeg ikke tør lade henstaa aldeles uimodsiget fra min Side, og det var det Udtryk, at det gjaldt om at indprente den „ubetingede“ Lydighed. For saa vidt derved forstaaes, hvad man i den gamle militære Skole kaldte „blind“ Lydighed, maa jeg tillade mig at bemærke, at jeg maa være en Modstander deraf, og jeg kan i saa